

Januar 2011

41/11

Orientering fra formanden.....	3
Ordinær generalforsamling i IPTP	5
Kontingent.....	5
Seminar med Professor Glen O. Gabbard.....	6
Seminar med Professor Paul Lysaker	7
Masterclass med Nancy McWilliams.....	8
Introduktionskursus i brugen af MCMI III	9
Certificeringskursus i MCMI III	10
Seminar om behandling af personlighedsforstyrrelse.....	10
Seminar med Professor Robert Krueger	11
Kursus om neuropsykologi og psykiatri	12
Highly recommended	14
Kalender	16
Kontaktpersoner/bestyrelse	17

**IPTP, Smedehus
Region Zealand, Psychiatric Research Unit
10-16 Smedegade, DK 4000 Roskilde, Denmark
Tel (+45) 4732 7775 – dmo@regionsjaelland.dk – www.iptp.dk**

Orientering fra formanden

Det blev et stille efterår mht. IPTP's arrangementer. Desværre måtte vi aflyse seminaret med Professor Stephen Strack pga. for få tilmeldinger. Nedskæringerne i det offentlige rammer også instituttet, der kan mærke, at det ikke er lige let at få støtte til eksterne kurser. Vi fik dog gennemført et MCMI introduktionskursus med fin deltagelse. Der er fornyet interesse for disse kurser, efter at Pearson har udarbejdet et fint scoringsprogram. Vi vil intensivere kurserne på ny, og i forsommeren afholdes såvel et introkursus som certificeringskursus (se annoncering i dette Newsletter).

Formanden var i efteråret på besøg hos Millon og kan oplyse, at Millon stadig er meget produktiv. Bestselleren "*Personality Disorders, DSM-IV and beyond*" fra 1996 vil i 2011 komme i en opdateret udgave. Vi drøftede endvidere mulighederne for at udgive et jubilæumsskrift i forbindelse med afholdelsen af ISSPD-kongressen i København i 2013.

Netop forberedelserne til ISSPD's 25 års jubilæumskongres er nu ved at tage form. Kongresbureauet DIS skal hjælpe os med at skabe et forhåbentligt mindeværdigt og succesfuldt jubilæum. I første omgang har vi fastlagt datoen for arrangementet: 23.-25. september 2013 – noter allerede nu datoen! Vi er i øvrigt i den fase, hvor vi skal vælge kongressted i København, en beslutning der vil blive taget kort inde i det nye år. Vi vil løbende holde medlemmerne orienteret om arbejdet, som det skrider frem, men selve kongressen vil også få sin egen hjemmeside.

2011 bliver et år med mange vigtige arrangementer med internationale kapaciteter. I april afholder vi et nyt arrangement med den amerikanske psykoanalytiker og psykiater Glen O. Gabbard, som stadig er den mest succesfulde forfatter af psykiatriske lærebøger i USA. Som det fremgår andetsteds i Newsletter, har vi denne gang valgt at kombinere teori og supervision, således at Gabbard holder fire foredrag om aktuelle emner inden for psykodynamisk psykiatri og to eftermiddage vil være helliget supervision.

Først i maj måned afholder vi i samarbejde med Institut for Psykoseterapi (IPT) seminar med klinisk psykolog og professor i psykiatri Paul Lysaker om metakognition og psykose. Lysaker har inden for de seneste år udviklet interviewet IPII (Indiana Psychiatric Illness Interview).

Senere i maj får vi besøg af en anden kapacitet inden for sit felt: Nancy McWilliams, der havde succes med bogen *Psychoanalytic diagnosis – understanding personality structure in the clinical process*. Nancy McWilliams har også været en vigtig bidrager til PDM (Psychodynamic Diagnostic Manual). Seminaret er organiseret af Sebastian Simonsen i samarbejde med IPPF (Institut for Psykoterapi af Personlighedsforstyrrelser). Vi har også fået et seminar i stand med den amerikanske komer inden for klinisk psykologi og psykiatri, professor Bob Krueger, der er medlem af Task Force komiteen for personlighedsforstyrrelser, DSM-V. Bob Krueger er meget produktiv mht. tvillingeundersøgelser, psykiatrisk taxonomi (internalisering og eksternalisering) og psykometri.

Birgit Bork Mathiesen og Mickey Kongerslev har sammensat et meget spændende program til et 2-dages kursus om neuropsykologi og personlighed/personlighedsforstyrrelse. Neuropsykologiske dysfunktioner er påvist ved borderline, psykopati og skizotypi. Kurset er også en bred indføring i den neuropsykologiske værktøjskasse. Kurset er endnu et eksempel på den bredde, der har kendetegnet Instituttets aktiviteter siden grundlæggelsen i 1988.

Instituttet arbejder videre med vores kurser i diagnostik og behandling af personlighedsforstyrrelser; næste kursus, modul II (seminar), afholdes i efteråret 2011 under ledelse af Per Sørensen og Sebastian Simonsen.

Nært forstående er den 12. internationale kongres om personlighedsforstyrrelser, som bliver afholdt i Melbourne, Australien, 1.-3. marts 2011. Interesserede kan holde sig orienteret om programmet på kongressens hjemmeside (www.isspd2011.com.au). Der bliver en række foredrag fra Danmark, det kan vi være stolte af – afstanden til *down under* taget i betragtning!

Til slut vil jeg benytte lejligheden til at ønske jer alle et rigtigt glædeligt nytår og forhåbentlig på gensyn ved et af instituttets spændende arrangementer i 2011.

Erik Simonsen

Ordinær generalforsamling i IPTP

Torsdag 7. april 2011 kl. 17.00

Psykiatrien Roskilde, Smedehus, Smedegade 10-16, Roskilde

Dagsordenen i henhold til vedtægterne:

1. Valg af dirigent og referent
2. Godkendelse af dagsorden
3. Bestyrelsens beretning om Instituttets virksomhed i det forløbne år, herunder evt. ad hoc udvalgs aktiviteter
4. Kassereren fremlægger revideret regnskab til godkendelse
5. Fastlæggelse af arbejdsopgaver for det kommende år, herunder godkendelse af evt. ad hoc udvalg
6. Behandling af indkomne forslag
7. Fastlæggelse af budget og kontingent
8. Valg af bestyrelse samt suppleanter
9. Valg af to revisorer
10. Valg af medlemmer til faste udvalg
11. Eventuelt

Forslag til dagsorden ud over de faste punkter samt forslag til nye bestyrelsesmedlemmer skal være bestyrelsen i hænde inden 1. marts. *Der vil ikke blive udsendt yderligere indkaldelse.*

Bestyrelsen

Kontingent

I dette Newsletter er indlagt girokort til betaling af kontingent for 2011.

Årskontingentet for 2011 er 400,00 kr., jf. referat fra seneste generalforsamling, Kontingent bedes betalt **senest 1. april 2011**. Betaler du via netbank, bedes du tydeligt angive navn og evt. medlemsnummer ved betalingen. Kontonummeret i Danske Bank er: 1551-0004639677.

Medlemskab er personligt, hvorfor kontingent ikke kan betales/opkræves via EAN-nummer.

Dorit Mortensen

Seminar med Professor Glen O. Gabbard

IPTP har igen i år fået tilsagn fra professor Glen O. Gabbard om afholdelse af seminar i Danmark. Glen Gabbard er professor i psykiatri ved Baylor College of Medicine i Houston, Texas. Han har bag sig et omfattende forfatterskab på mere end hundrede artikler og flere bøger om psykiatri og psykodynamisk tænkning. I den meget velanskrevne og roste bog *Psychodynamic Psychiatry in Clinical Practice*, der i 2005 forelå i 4. udgave, har Gabbard bl.a. grundigt argumenteret for integrering af biologisk og psykodynamisk tankegang. Gabbard er desuden redaktør af andre bestsellere: *Treatment of Psychiatric Disorders* og *Oxford Textbook on Psychotherapy*.

Tid 28.-29. april 2011, begge dage kl. 9.00-16.00

Sted Aktivitetshuset, Psykiatrien Roskilde, Smedegade 10-16, Roskilde

Program

Torsdag den 28. april

09.00 – 09.15 Registrering

09.15 – 12.00 1) Psychodynamic psychotherapy of depression
2) Empirical basis of psychodynamic psychotherapy

12.00 – 13.00 Frokost

13.00 – 16.00 Case præsentation og supervision

Fredag den 29. april

09.00 – 12.00 1) Psychotherapy, neurobiology and borderline personality disorder

2) Transference interpretation, the therapeutic alliance, and change in psychotherapy

12.00 – 13.00 Frokost

13.00 – 16.00 Case præsentation og supervision

Kursusleder Professor, forskningschef, overlæge Erik Simonsen

Kursusafgift for medlemmer af IPTP 3.000,00 kr., 3.300 kr. for ikke-medlemmer.

Tilmelding senest 28. marts til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med oplysning om navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Seminar med Professor Paul Lysaker

Metacognition in Psychosis - theoretical and clinical aspects

IPTP afholder i samarbejde med IPT (*Institut for PsykoseTerapi*) et 1-dags seminar med professor Paul Lysaker om metakognition og psykose – teoretiske og kliniske perspektiver.

Paul Lysaker er klinisk psykolog og professor i psykiatri ved Indiana University, USA. Han har mere end 25 års erfaring i behandling af voksne med svære psykiske lidelser. Hans forskningsinteresser omfatter forståelse af de psykologiske mekanismer, som ligger til grund for skizofrene patienters psykosociale dysfunktioner, og dermed udgør barrierer for recovery, samt udvikling af nye rehabilitative programmer og psykoterapeutiske interventioner for denne patientgruppe. Han har forfattet mange videnskabelige artikler om disse emner, samt skrevet og redigeret bøger om emnerne. Inden for de seneste år har Lysaker også udviklet et interview (Indiana Psychiatric Illness Interview – IPII) med dertilhørende scoringskriterier, som kan bruges til at rate metakognition (i delvist samarbejde med Giancarlo Dimaggio). I flere artikler har Lysaker med dette instrument undersøgt, hvorledes metakognitive dysfunktioner er systematisk relateret til skizofrene patienters psykosociale vanskeligheder.

På seminaret vil Lysaker gennemgå den teoretiske baggrund for udviklingen af IPII, og hvorledes dette kan bruges til at score modificeret Metacognition Assessment Scale (MAS) til brug for psykotiske patienter. Endvidere vil de kliniske implikationer for psykoterapi med psykotiske blive belyst.

Kursusafgift 2.100,00 kr. for medlemmer af IPTP, 2.400 kr. for andre

Deltagerantal max. 50

Tid mandag den 9. maj 2011 kl. 9.00-16.00

Sted KOSMOPOL, Fiolstræde 44, 1171 København K

Tilmelding senest 15. april til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Tidligere kursister fra IPT bedes kontakte Dorit Mortensen vedrørende muligheder for rabat på kursusgebyr

Masterclass med Nancy McWilliams

IPTP tilbyder i samarbejde med IPPT (*Institut for Psykoterapi af Personlighedsforstyrrelser*) 2 dage for erfarne klinikere inden for personlighedsfeltet, hvor Nancy McWilliams vil veksle mellem forelæsning og supervision af deltagerne.

Nancy McWilliams underviser ved Rogers Universitet i New Jersey. Hun er tidligere præsident i psykoanalytisk division i den amerikanske psykologforening. Associeret redaktør på "Psychodynamic Diagnostic Manual" (PDM – 2006) og ved flere psykoanalytiske tidsskrifter. Æresmedlem i den amerikanske psykoanalytiske forening. Forfatter til flere bøger, der er oversat til 12 sprog, om personlighedsstruktur og psykoanalytisk psykoterapi samt talrige artikler. Nancy McWilliams er en storartet formidler og er en eftertragtet underviser/supervisor i ind- og udland. Var hovedforedragsholder ved 1. nordiske konference om Personlighedsforstyrrelser i Oslo 2009 (www.nancymcwilliams.com).

Program

Tirsdag den 24. maj

09.00 – 10.00	Personality Structure (overview) including dimension of health to disorder
10.00 – 10.15	Kaffe
10.15 – 11.30	Personality patterns and levels of psychological functioning – Implications for treatment
11.30 – 12.30	Frokost
12.30 – 13.30	Supervision af case
13.30 – 14.30	Kaffe
14.00 – 15.00	Supervision af case
15.00 – 16.00	Diskussion

Onsdag 25. maj

09.00 – 10.00	The schizoid–avoidant continuum treatment
10.00 – 10.15	Kaffe
10.15 – 11.30	Paranoid personality - treatment
11.30 – 12.30	Frokost
12.30 – 13.30	Supervision af case (avoidant)
13.30 – 14.00	Kaffe
14.00 – 15.00	Supervision af case (paranoid)
15.00 – 16.00	Diskussion

Kursusafgift 3.000 kr. for medlemmer af IPTP/IPPF, 3.300 kr. for andre
Deltagerantal max. 40

Sted Aktivitetshuset, store mødelokale, 1. sal, Psykiatrien Roskilde,
Smedegade 10-16, 4000 Roskilde

Tilmelding senest 18. marts til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Obs - Der er kun få ledige pladser tilbage.

Introduktionskursus i brugen af MCMI III (Millon Clinical Multiaxial Inventory III)

MCMI III er oversat til dansk, og der foreligger en dansk manual. Programmet kan nu købes hos Pearson (www.pearsonassessment.dk). Kurset henvender sig til kliniske psykologer og psykiatere, der ønsker at anvende spørgeskemaet MCMI som personlighedstest som led i en diagnostisk evaluering.

Program

- Kort gennemgang af personlighedsforstyrrelser
- Kort introduktion til Millons teorier og publikationer
- Introduktion til spørgeskemametoden og alternativer til MCMI
- MCMI III's konstruktion, administration og anvendelsesmuligheder
- Fortolkning af MCMI III profiler

Kurset er godkendt af Dansk Psykolog Forening.

Kursusafgift 2.100 kr. for medlemmer af IPTP, 2.400 kr. for andre
Deltagerantal max. 20

Tid Mandag 20. juni 2011 kl. 9.00-16.00
Underviser Professor, forskningschef, overlæge Erik Simonsen

Tilmelding senest 30. maj til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Certificeringskursus i MCMI III

Kurset henvender sig kun til kursister, der tidligere har deltaget i introduktionskursus i MCMI III

Opfølgings-/certificeringskursuset vil indeholde en valgfri mulighed for at få testet sin viden om prøven og sine evner til at lave en fortolkning af profiler.

Mål	At sætte deltagerne i stand til at lave fortolkninger af MCMI-profiler med særlig opmærksomhed på mulige fejlkilder i testen og i undersøgelsessituationen.
Metode	Workshop hvor hver deltager medbringer to profiler inkl. spørgeskema. Disse diskuteres parvist; analyserne fremlægges i plenum. Generelle problemstillinger diskuteres i fællesskab. Profilerne bedes fremsendt til underviseren en uge inden kurset.
Prøve	Dagen afsluttes med en prøve, der tester baggrundsviden om testen. Er resultatet af prøverne (fortolkning af profiler og MC) tilfredsstillende, tilsendes deltagerne efterfølgende et certifikat.
Kursusafgift	2.800 kr. for medlemmer af IPTP, 3.200 kr. for andre
Deltagerantal	max. 8
Tid	Mandag 14. juni og tirsdag 15. juni 2011, begge dage kl. 9.00-15.30
Underviser	Forskningschef, overlæge Erik Simonsen

Tilmelding senest 24. maj til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer.

Seminar om behandling af personlighedsforstyrrelse

Vi planlægger et 3-dages seminar om behandling af personlighedsforstyrrelse, særligt borderline. Der er afsat en hel dag til undervisning i både mentaliseringsbaseret terapi og dialektisk adfærdsterapi, mens tredjedagen blandt andet vil omhandle medicinsk behandling. På seminaret vil der blive lagt vægt på at øge deltagernes praktiske og kliniske færdigheder.

Et mere detaljeret program vil være tilgængeligt på hjemmesiden www.iptp.dk i løbet af foråret.

Seminaret søges godkendt i Dansk Psykolog Forening (under specialiseringsmodulet).

Tid 7.-9. september 2011, kl. 9.00-16.00
Sted Aktivitetshuset, Psykiatrien Roskilde, Smedegade 10-16, Roskilde

Kursusafgift 4.000 kr. for medlemmer af IPTP, 4.200 kr. for andre
Kursusarrangører Sebastian Simonsen og Per Sørensen

Tilmelding senest 15. august til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med oplysning om navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Seminar med Professor Robert Krueger

Robert Krueger er professor i psykologi og psykiatri ved Washington University, Department of Psychology i St. Louis. Hans primære interesse er interaktionen mellem personlighed og psykopatologi, psykometri og adfærdsgenetik. Han har i øvrigt markeret sig i kreative nye ideer inden for psykiatrisk klassifikation, bl.a. omkring eksternalisering versus internalisering. Han er medlem af ekspertgruppen, der skal fremkomme med forslag til revision af klassifikation af personlighedstræk og personlighedsforstyrrelser i DSM-systemet frem mod DSV-V.

Tid 14. oktober 2011 kl. 9.00-16.00
Sted Aktivitetshuset, Psykiatrien Roskilde, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde

Program

Fredag 14. oktober 2011

09.00 – 09.15 Registrering
09.15 – 12.00 The gene-environment interaction – how nature and nurture shape personality
12.00 – 13.00 Frokost
13.00 – 16.00 The metastructure of DSM V
Personality traits and disorders in DSM V – redefining the personality construct

Kursusleder Professor, forskningschef Erik Simonsen

Kursusafgift 2.000 kr. for medlemmer af IPTP, 2.300 kr. for andre

Tilmelding senest 23. september til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med angivelse af navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Kursus om neuropsykologi og psykiatri

IPTP arrangerer et todages kursus i neuropsykologisk viden med fokus på ”den neuropsykologiske værktøjskasse”, som den i dag i stigende grad anvendes i psykiatريفorskning og her især i forhold til personlighedsdannelse og –forstyrrelser.

Formål: At klæde kursusedtagere der arbejder i psykiatrien eller med lignende klientel på til at forstå, hvad der ligger bag, når disse testresultater fremlægges i artikler såvel som i klinikken/patientjournalen, samt inspirere til hvornår det vil være relevant at få en psykiatrisk patient neuropsykologisk udredt – og med hvilke metoder.

Foredragsholderne bliver adjungeret professor og lektor Jesper Mogensen, lektor Anders Gade, cand.psych. Marianne Thomsen samt psykolog og ph.d. Torben Østergaard, og programmet er følgende:

Mandag den 24. oktober 2011

09.00 – 12.00 Jesper Mogensen: *Hjerne og psykisk sygdom/ personlighedsforstyrrelser*

Hjernens og nervecellernes struktur og dynamik, hjerneskanings-metoder til at vurdere normalitet/patologi, her særligt med henblik på psykisk sygdom/personlighedsforstyrrelser. Hvilken betydning har hjernens plasticitet for udvikling og behandling af psykiske sygdomme? Kan man sige noget om, hvad der er state- og hvad der er trait-fænomener i forbindelse med hjernemæssige dysfunktioner (stresstilstande, depression, psykotiske symptomer)?

12.00 – 13.00 Frokost

13.00 – 16.00 Anders Gade: *Neuropsykologiske tests*

Demonstration og diskussion af den neuropsykologiske testværktøjskasse, der kan komme i betragtning og ofte anvendes ved udredning af mulige ”organiske” årsager til psykiatriske symptomer og/eller personlighedsforstyrrelser. Den slags data og viden som optræder i artikler om disse spørgsmål.

Tirsdag den 25. oktober 2011

- 09.00 – 12.00 Marianne S. Thomsen og Birgit Bork Mathiesen: *Selvmondsadfærd i neuroklinisk perspektiv*
Neuropsykologisk teori og neuropsykologiske deficit i forbindelse med selvmordsadfærd generelt, men ikke mindst i forbindelse med depression og borderline personlighedsforstyrrelse, både med fokus på udredning og behandling.
- 12.00 – 13.00 Frokost
- 13.00 – 16.00 Torben Østergaard: *Neurokognitiv assessment ved skizofreni*
Om neurokognitiv assessment ved skizofreni med fokus på hvorfor og hvordan det gøres, herunder hvorledes de neuropsykologiske fund kan inkorporeres i en individuel behandlingsplan. De centrale kognitive deficits, deres omfang og karakter, samt funktionelle konsekvenser og test-batterier, f.eks. BACS og MCCB, og centrale enkelttest, f.eks. WCST, vil blive beskrevet.

Arrangementet afholdes Store mødelokale, Aktivitetshuset, Psykiatrien Roskilde, Smedegade 10-16, Roskilde

Kursusafgift 3.300 kr. for medlemmer af IPTP, 3.600 kr. for andre
Kursusarrangører Birgit Bork Mathiesen og Mickey Kongerslev

Tilmelding senest 30. september til Dorit Mortensen, dmo@regionsjaelland.dk med oplysning om navn, adresse og evt. EAN-nummer og faktureringsadresse.

Kurset søges forhåndsgodkendt til specialistuddannelserne i Dansk Psykologforening.

Highly recommended

Som sædvanlig har der været en lang række bemærkelsesmærkværdige og spændende videnskabelige publikationer siden sidste Newsletter. Som tidligere nævnt stimulerer det pågående arbejde med at revidere de aktuelle diagnose-systemer (DSM-IV-TR og ICD-10) til megen ny forskning ud i diagnostik og klassifikation. Forslag til nye kriterier, kategorier/dimensioner, underopdelinger osv. i DSM-V og ICD-11 bliver underkastet empiriske undersøgelser, medens der samtidigt diskuteres ivrigt og stundom ophedet i tidsskrifter, på konferencer og i klinikken såvel som i akademiets afkroge: Hvilke revisioner skal foretages? Hvor radikalt eller konservativt bør man gå til værks? Hvad er værneværdigt, og hvad skal ændres? Såvel forskernes som klinikernes behov og interesser skal tilgodeses i hele denne proces. Så, vel skal diagnoserne være valide og afspejle verden som forskerne finder den, men de skal også være klinisk brugbare i praksis. At vorde slig syntese er en stor udfordring. Ikke mindst fordi der naturligvis også er en lang række af andre interessenter, såsom patienter, pårørende, politikere, græsrodder, forsikringsselskaber og andre/andet at tage hensyn til – eller i det mindste overveje konsekvenserne for og af. Den første artikel er udvalgt, fordi den eksemplificerer ovennævnte.

Diagnostik: DSM-V

Pardini, D.A. & Fite, P.J. (2010). Symptoms of Conduct Disorder, Oppositional Defiant Disorder, Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder, and Callous-Unemotional Traits as Unique Predictors of Psychosocial Maladjustment in Boys: Advancing an Evidence Base for DSM-V. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 49(11), pp. 1134-1144.

På hjemmesiden www.dsm5.org kan man se hvilke forslag der er til ændringer i DSM-systemet. Med hensyn til diagnosen *adfærdsforstyrrelse* (conduct disorder), der er en hyppig årsag til henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien, fremgår det, at der ikke er planer om at ændre i disse kriterier. Dog er der, på baggrund af nyere forskning, forslag om at tilføje en underopdeling /specifikation *Callous and Unemotional Specifier for Conduct Disorder* kaldet. De forslåede diagnostiske kriterier for denne specifikation fordrer, at personen opfylder kriterierne for adfærdsforstyrrelse, samt inden for det sidste år, i mindst to forskellige kontekster eller relationer, har udvist to eller flere af følgende fire træk: (1) manglende skyld og anger, (2) hensynsløshed/manglende empati, (3) ligegyldighed i forhold til præstationer (skole, arbejde osv.), og (4) overfladisk eller mangelfuldt følelsesliv. Læsere, der er bekendt med psykopati-begrebet, vil bemærke, at de fire kriterier overlapper med nogle af de væsentlige personlig-

hedspsykologiske karakteristika ved psykopati. Rent faktisk er begrebet Callous-unemotional traits også en udløber af psykopatibegrebet, der er opstået i forbindelse med, at man inden for de sidste 10 til 15 år er begyndt at forske i psykopatiske træk hos børn og unge. I ovenstående artikel undersøger forfatterne den inkrementelle prædiktive validitet for Oppositional Defiant Disorder, ADHD og Callous-Unemotional Traits (CU-træk) i et stort community sample, og finder at CU-træk synes brugbar til at identificere den undergruppe af adfærdsforstyrrede drenge, som har størst risiko for at begå vedvarende og alvorlig kriminalitet. Tidlig identifikation af sådanne højrisiko individer, rummer vigtige implikationer for tidlig intervention, forebyggelse og behandling.

Apropos psykopati og diagnostik, så kan interesserede læsere også finde en kommentar forfattet af Morten Hesse om diagnosen Antisocial Personlighedsforstyrrelse og DSM-V. Denne kommentar er frit tilgængelig på <http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1741-7015-8-66.pdf>.

Fischer-Kern, M., Schuster, P., ... & Fonagy, P. (2010). The relationship between personality organization, reflective functioning, and psychiatric classification in borderline personality disorder. *Psychoanalytic Psychology*, 27(4), 395-409.

De to officielle diagnose systemer (DSM-IV og ICD-10) er baseret på en ateoretisk (eller "teori neutral") og deskriptiv/fænomenologisk tilgang til psykopatologi og diagnostik. Hensigten er blandt andet, at man herved sikrer et fælles sprog for alle, der beskæftiger sig med psykiatriske lidelser, uanset teoretisk observans. Ikke desto mindre er teoretisk funderede tilgange til psykopatologi ofte nødvendige for ikke bare at kunne beskrive psykiske lidelsers tegn og symptomer, men også at kunne forstå og forklare hvorfor de opstår og vedligeholdes. En sådan teoretisk forståelse vil ofte rumme henvisninger til hvilke biologiske, psykologiske og/eller sociale mekanismer, som forårsager og vedligeholder lidelserne. Med hensyn til personlighedsforstyrrelser har Kernberg og medarbejdere udviklet en psykodynamisk model til at forstå, forklare og klassificere personlighedsopatologi, ud fra forskellige personlighedsstrukturer og personlighedsorganisation. Et andet eksempel er Fonagy og Batemans teori, hvor mentalisering bliver anskuet som en psykologisk mekanisme eller proces, som er involveret i udviklingen og vedligeholdelsen af personlighedsforstyrrelse (måske særligt Borderline PF). I den ovennævnte artikel undersøger forfatterne for første gang empirisk, hvilke sammenhænge (ligheder og forskelle) der er mellem DSM-diagnoser (SCID-I og SCID-II), Kernbergs strukturelle model (STIPO) og mentalisering (Refleksiv funktion).

Psykopatologi

Bagot, R.C. & Meaney, M.J. (2010). Epigenetics and the Biological Basis of Gene x Environment Interactions. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 49(8), 752-771.

Megen forskning har påvist ikke bare den relative betydning af arv og miljø for allehånde psykiske lidelser og personlighedstræk, men også hvorledes de tidlige opvæksterfaringer påvirker individets neurobiologiske og psykologiske udvikling, ikke bare medens de pågår, men også fremdeles gennem hele livet. I nærværende artikel laver forfatterne et review af forskningen i epigenetik, med fokus på sammenhænge mellem genomisk variation, personlighed og risiko for udvikling af psykopatologi. Forfatterne forsøger at integrere genetik og personlighed, ud fra en epigenetisk forståelsesramme, hvori genomet bliver opfattet dynamisk, som noget der stedse påvirkes og ændres på baggrund af individets samspil med sine omgivelser. En sådan model har betydning for vores forståelse af de biologiske mekanismer, der ligger til grund for det dynamiske samspil mellem arv og miljø, og for så vidt udviklingen af psykopatologi i og over tid.

Psykoterapi

Petersen, B., Toft, J., Christensen, N. B., Foldager, L., Munk-Jørgensen, P., Windfeld, M., Frederiksen, C.K., & Valbak, K. (2010). A 2-year Follow-Up of Mentalization-Oriented Group Therapy Following Day Hospital Treatment for Patients with Personality Disorders. *Personality and Mental Health*, 4, 294-301.

Denne danske forskergruppe har undersøgt effekten af mentaliseringsorienteret gruppeterapi for ambulante patienter med personlighedsforstyrrelser. Resultaterne viser god effekt af behandlingen – eksempelvis symptomreduktion, fald i antal af indlæggelser og øget funktion på arbejdsmarkedet.

Mickey Kongerslev

Kalender

XII International ISSPD Congress – Melbourne, Australia, 1-4 March 2011
Personality Disorders: Bridging Research & Practice
<http://www.isspd2011.com.au/>

Kontaktpersoner/bestyrelse

Professor, forskningschef, overlæge, ph.d. Erik Simonsen
(formand for bestyrelsen)
Psykiatrisk Forskningsenhed, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
es@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 77 75

Cand.psych., lektor, ph.d. Birgit Bork Mathiesen (næstformand)
Universitetsklinikken, Øster Farimagsgade 2A, 1353 København K
Birgit.Bork.Mathiesen@psy.ku.dk, tlf. 35 32 49 26

Overlæge, forskningslektor Ulrik Haahr
Kompetencecenter for debuterende psykose, Psykiatrien Roskilde, Smedegade
10-16, 4000 Roskilde
uhh@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 79 86

Overlæge, ph.d. Per Sørensen
Psykioterapeutisk Klinik, Psykiatrisk Center København, Nannasgade 28, 2200
København N
per.soerensen@dadlnet.dk, tlf. 38 64 48 64

Cand.psych., ph.d. Sebastian Simonsen (ansv. Newsletter og hjemmeside)
Psykiatrisk Klinik, Havnevej 5, 4000 Roskilde
ssi@regionsjaelland.dk, tlf. 4732 92 50

Overlæge Bo Jensen Hou
Anstalten ved Herstedvester, Holsbjergvej 20, 2620 Albertslund
Bo.JensenHou@kriminalforsorgen.dk, tlf. 72 55 65 00

Cand.psych. Mickey Kongerslev
Psykiatrisk Forskningsenhed, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
mkon@regionsjaelland.dk, tlf. 22 45 87 40

Psykolog, ph.d. Morten Hesse
Center for Rusmiddelforskning
mh@crf.au.dk

Sekretær Dorit Mortensen
Psykiatrisk Forskningsenhed, Smedegade 10-16, 4000 Roskilde
dmo@regionsjaelland.dk, tlf. 47 32 77 75 el. 2628 2916